

Marafkó László

Sejtelmek a mindenségről

„Rejtelmek, ha zengenek”

(József Attila)

Krisztus Úrnak nevezte a megértett mindenséget.

Krisztus beavatott volt.

Isten érzékelhető, de (f)elfoghatatlan.

Ha elkezdődött (ez nem nyelvi, hanem filozófiai kiindulópont), akkor újrakezdődött. Akkor megtörtént.

A megvilágosodottak, a jósek miről számolnak be? Látták a megtörténtet.

Meg van írva a halálom, de még nem játszódott le.

Itt trappolnak az apokalipszis lovai, de addig életem...

A Nagy Bumm óta érkező „kattogás”, a háttérsugárzás a makro- és mikrovégtelen egymásba öltődése.

Pulzáló univerzum: összeomlásból Nagy Bumm.

A világegyetem minden része egykorú és mégis más korú. Milyen idő érlelte őket mássá?

Kihűlt bolygók: a múlt. Árvaság, üresség. Köztes állapot. A múlt: a megtörtént, tehát minden megtörtént, csak mi még nem érkezünk meg oda, de valaki már minket is ott tud.

Abszolút idő – s azon belül a sebességtől függő téridő.

Egyidejűségek: egyszerre benne a kezdetből származó részecske, a

szubatomi, a kvantummező s az ezekből felépült makrovilág – mögötte „kattog” az ősröbbanás sugárzása.

Itt – vagyunk, de valahonnan nézve már nem is létezőnk?

A Föld mint időbelileg és fizikailag köztes tartomány – véletlen (már elpusztulhatott volna, vö. kihűlés, kozmikus ütközés), mely magasabb akarat megnyilvánulása?

Isten miért bújócskázik? Miért rejtelezik, avagy kivételes emberek általi ritka kinyilatkoztatásokkal vagy Jézus isten-emberségén keresztül nyilvánul meg?

A kérdés emberi.

Isten – ha van, s ha gondolkodunk róla, akkor van? – „vagyok, aki van”.

Az emberiség az ismétlésre van ítélve: leckefelmondásra, a titok közelebe nem kerülhet.

Teremtésmítosz, antropomorfizálás – nem tud más képekben gondolkodni, mint ami a sajátja.

Kétséges, hogy a mindenség titkainak kifürkészése közelebb viszi Isten rejtélyének (ha egyáltalán rejtőzik) akár csak megsejtéséhez is.

Ha az értelem, a képzelet kevés, marad a hit (évezredek óta), de mi a hit? Rajongás? Odaadás? Feltétlen tisztelet? Ezek is mind érzelmi-intellektuális viszonyulások, amelyeket bárki (bármilyen) halandó is elnyerhet.

Lám, az emberi elme önmagát megmaró kígyó (a Biblia mily megve-tően szól a kígyóról!).

A hit elhatározás kérdése? Avagy kivételes megérintettségé? De lehet-e tömeges a megérintettség? Avagy kivételezettség? Velünk született képes-ség, amely pallérozható? (Ezt állítják papok és tudósok...)

S mi a vakhit? Nem az-e minden hit, minthogy a sötétben botorká-lás helyett választja (elfogadja?) a megmaradt (felkínált, kitenyésztett) vezérlőt.

Az túl kevés volna, hogy amit nem tudunk, az – az Isten.

Isten vagy az isten?

A kérdés maga sem csupán nyelv-tani.

Közbüllét, az ember élete, min-denség – az időben másutt, ez a múlt, és a jövő megint másutt.

Ha elgondolhatom, akkor minden megtörténhetett, de hogy mi történt, az akár elgondolhatatlan.

Ha a világmindenséggel elindult a téridő, az ember képzeletével mint injekcióstűvel beroppantható az ab-szolút idő burka, s felszívódhatunk az időtlenség vákuumában.

A világ nem valamiből (Semmi) valamibe (Teremtett, Megszületett) átalakulás, hanem önmagában, az állandóan jelen levő makro- és mikro-(nano)anyag, anyag és antianyag folyamatos egymásba fordulása, mely-nek során a Nagy Bumm típusú katak-lizma csak látványos méretű áttűnés.

A „tükörkép” modellje: a Holdnak (vagy az Univerzum bármely, akár

gigantikus tömegű részének) egyide-jűleg megfelelője van a láthatatlanul legkisebb világ ellentett (anyag-anti-anyag) birodalmában.

Ha a makrokozmoszon belüli és alatti, tehát a szubatomi világot is ugyanolyan végtelennek, azaz vég-telenségig részeire bontható, bár az emberi megfigyelés számára már nem érzékelhető méretű részecskék rendszerének tételezzük, akkor kö-vetkezésképpen a tér „lefelé”, befelé is nyitott, s e két términdenség együtt adja az egészet.

Az egyszerre létező kétféle végte-len úgy fogható fel, hogy az egyetlen atomon belül is „lefelé”, „vissza” vég-telenné tágul, azaz a mikrovilágok végtelen csápjai s rajtuk a parányi részecskék korallszigetei végtelenül sokszorozódó módon áthatják egy-mást és a mellettük létezők negatív mindenségét.

E makro-, mikro- és nanovilág, a részecske-rész-világ egyensúlya az anyag-antianyag, a „sötét anyag” és „sötét energia” talányának megoldása.

A Nagy Bumm (ha volt) egyidejű-leg teremtett egy táguló (?) Univerzu-mot és egy „reciprok” vagy „negatív” világot, amely a másikkal egyidejűleg létezik, változik. A kozmikus háttér-sugárzás nem az időben terjedő részecskeáram, hanem inkább ennek a másik világnak az állandó jelzés-rendszere.

A világegyetem minden része egy-korú és mégis más korú. Milyen idő érlelte őket mássá?

Ha a tömegvonzás képes eltéríteni a fényt is, vajon „ott” vannak-e a csilla-gok (ha egyáltalán még vannak, ami-kor fényüket észleljük), ahol „látjuk” őket, avagy a mindenség tere teljesen más, mint a fogalmaink által leírható?

Például önmagába visszatérő „tömlő”, amely egy pozitív és negatív kiterjedés (nem töltés!) közt pulzál.

Vajon az emberi agy és elme (hardver-szoftver) mire rendeltetett? Szerkezetében és képességeiben alkalmas-e a mindenség (beleértve önmagát) átvilágító megértésére, sőt, ha van ilyen, az isteni szándék és akarat – amely ha létezik, akkor nem emberi léptékű és szerkezetű – átérzésére?

„Múzeumban” repülünk (?) az űrben. Közelen, távolban bolygónk előtti és utáni állapotot tükröző égitestek (kihűltek és izzók, fekete lyukak). Mi vagyunk a „látogatók”. Ámulunk, találgatunk. Mikor zár a „múzeum”? S hol az őr? Sőt, az Alapító?

Bennünk. Testetlen mindenhatósága általunk ébred önmagára, ezért van az, hogy mi azt találgatjuk, vajon mire rendeltettünk. Nem játszik velünk (miért tenné, ha minden azt teszi, ami történik), hanem bennünk van.

„Kinéz” belőlünk, s mi csak sejtjük, hogy valaki (-mi) valamit tesz általunk. A vallás e hatalmas szándék megérzése – a tudomány ennek dokumentálása, a „feltaláló” „szabadalmának” megtagadásával, negligálásával, feledtetésével. Az öngyilkosság – menekülés a rajtunk uralkodó személyünkön kívüli kiűzésére, hogy megvonjuk tőle a vendégjogot. Hogy elnyeressük az örök nyugalmat. De azért kétség és remény közt ott motoszkál, hogy nincs vaksüket sötétség, s van Túl.

Ki üzent Túlról ilyen kérdésekkel?

Az élet: egyoldalú levelezés.

A halál: kétoldalú élet?

Bizonyíthatnánk a mindenség istennélküliségét és a mindenség is-

tenségét, de az ürességgel teli világetetemben csak az árvaság maradna.

Ahogy egy alkoholista reggel a közeli talponállóba igyekszik, s a tengerjáró hajót építő modellező elfásító óráiban az esti kirakójáték majdani örömebe merítkezik, és az örökké női testre áhítózó kamasz képzeletben lecsap a legszebbekre – úgy térek meg a soha be nem láthatóhoz.

Talán a gondolatom a perpetuum mobile, amint tőlem kinyilallva, ki tudja, milyen módosulásokon és módosításokon át végigrezeg az univerzum – látszatra – ürességekkel bélelt tájain, és soha nem köt ki sehhol sem.

A körülöttünk levő jelek (háttér-sugárzás, mely az őszobbanásról hoz mindmáig hírt, illetve maga az átalakult és átalakulóban levő anyag) a kezdet és vég emberi (tehát véges élettartamú) szemléletű történetét tanúsítják. De a téridő koordinátaiba préseltség helyett elképzelhető a permanens vég- és kezdetelenség. Az anyagállapot (jelenlegi ismeretek szerinti) „tükörkép jellege”: makro- és mikrovilág egyidejűsége alapján az egymás közti és egymásba való átfordulás ciklikussága. A „világ kezdete”, a végtelen sűrűségű, parányi, őszobbanás-közeli állapot épp az átmenet kapuja: itt türemkedik egymásba a pozitív és negatív anyagállapot, miként egy tű fokán át a végtelen számú fonal.

Délutáni álomból ébredve retinámon a könnynedv parányi vízrészecskéi (molekulái?) csúszkálnak, cikáznak. Mint a galaxisok. A bennünk is meglevő mindenség.

A módszer: a nekirugaszkodás, a többszöri nekirugaszkodás, amely-

ből fragmentális forma születik. Nem esetleges-e mindez, az eleve töredékességgel terhes? De az. Ám nem ez közelíti-e meg jobban a lényegét, ha komolyan vesszük a Heisenberg-féle bizonytalansági relációt? Esetünkben azt, hogy már kérdésünkkel beleavatkozunk az önmagában levő folyamatok rendjébe, s ezzel az időhöz kötött kérdező esetlegességét visszük bele a dolgokba. Tehát a kifejtés rendszeresége éppen a maga rendezettségével másfajta minőséget tölt a valóságos állapotokba. A rendszeres kifejtés tehát a belevetítés veszélyével jár.

Ha kívülről fúj(hat)nám is Heidegger *Lét és időjét*, akkor sem lennék boldog. Mert voltaképpen mi is a boldogság? A közkeletű felfogás szerint az örömmel határos időleges állapot, amely az élet szokásos rendjébe ünnepi, euforikus hangulattal tör be. Tehát kizökkent, eltérít a minden napokba süppedtségből. Majd jön a visszazuhanás apátiája.

Ki bocsát át sugarat a létbe ágyazottságon? Ami nem menekülést kínál, hanem feltárja a kiszakadhatatlanság gyönyörteli kínját. Hogy rábízhatjuk magunkat az uralgó erőkre.

E számunk szerzői

Bartusz-Dobosi László (1971) – író, szerkesztő, tanár, Pécs

Birtalan Ferenc (1945) – költő, Budapest

Bognár Antal (1951) – író, szerkesztő, Budapest

Csokonai Attila (1951) – költő, műfordító, szerkesztő, Budapest

Debreczeny György (1958) – költő, könyvtáros, Budapest

Druzsin Ferenc (1940) – irodalomtörténész, egyetemi magántanár, Budapest

Fesztbaum Béla (1975) – színész, Budapest

Fodor Ákos (1945) – költő, műfordító, Budapest

Gerold László (1940) – irodalomtörténész, kritikus, Újvidék (Szerbia)

Gutai István (1950) – könyvtáros, író, Paks

Győri László (1942) – költő, Budapest

Juhász József (1939) – nyugdíjas, író, Budapest

Király Gyula (1927–2011) irodalomtörténész

Király Nina (1940) – színháztörténész, Budapest

Kovács Katáng Ferenc (1949) – író, műfordító, képzőművész, Oslo (Norvégia)

Lukáts János (1943) – irodalomtörténész, író, Budapest

Marafkó László (1944) – író, Budapest

Miklóssy Endre (1942) – urbanista, esztéta, író, Budapest

Nagy Viktória (1984) – kulturális menedzser, műfordító, Budapest

P. Papp Zoltán (1949) – költő, főszerkesztő, Budapest

Pozsgai Zsolt (1960) – drámaíró, rendező, Budapest

Radnóti Zsuzsa (1938) – dramaturg, Budapest

Simek Valéria (1953) – költő, Bakonycsérnye

Stefanovits Péter (1947) – festő- és grafikusművész, Budapest

Szalai Lajos (1947) – nyelvész, műfordító, Budapest

Tömörny Márta (1944) – bábos, dramaturg, műfordító

Vári Fábrián László (1951) – költő, néprajzkutató, Mezővári (Ukrajna)

Vasadi Péter (1926) – író, költő, esszéista, Budapest

Zalán Tibor (1954) – költő, író, drámaíró, Budapest